

värnpligtige emigrerat till främmande verldsdel, äfvensom att det stamanställda manskapets aflöning regleras i förhållande härefter. Skulle den värnpligtige dö före den sålunda föreskrifna tiden, lyftas de förfallna medlen af hans rättsinnehafvare.

Stockholm den 20 januari 1902.

Sten Nordström.

N:o 14.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, om *skrifvelse till Kongl. Majt angående landstingens befogenhet med afseende på väganläggningar.*

Förbättrade kommunikationer utgöra ett lifsvilkor för landets utveckling i såväl det ena som andra afseendet. Detta har ock blifvit i hög grad beaktadt af statsmakterna, som anslagit betydande summor för dylika ändamål. Särskildt beviljar Riksdagen numera ej mindre än en million kronor årligen till förbättring, ny- eller omläggning af de allmänna vägarne inom landet, hvilka medel utanordnas med två tredjedelar af den beräknade kostnaden utan återbetalningsskyldighet, sedan vederbörande embetsmyndighet upprättat förslag till och vitsordat vägförbättringens eller väganläggningens nytta och behöflighet för den allmänna samfärdseln. För att ytterligare underlätta dylika vägförbättringar, som för kommuner eller enskilde under alla omständigheter måste kännas betungande, hafva en del landsting jemväl anslagit större eller mindre be-

lopp för sådana ändamål. Sålunda har Skaraborgs läns landsting under nästan hela dess tillvaro anslagit medel till vägförbättringar, sedan vederbörlig utredning förelegat beträffande vägförbättringens eller väganläggningens ändamålsenlighet, nytta och behöflighet, då i regeln landstinget beviljat en sjettedel af den beräknade kostnaden för de olika företagen. På detta sätt ha en mängd vägförbättringar åstadkommits inom länet till ofantligt gagn för den trafikerande allmänheten.

Nu har emellertid Kongl. Maj:t, enligt utslag af den 18 sistlidne oktober, med stöd af kammarkollegii utlåtande, på grund af anförda besvär, förklarar dessa landstingets beslut för olagliga. Derigenom omöjliggöres för framtiden i de allra flesta fall dessa för länet så gagneliga vägförbättringar. Jag för min ringa del förklarar mig oförmögen att fatta vederbörandes resonnement och tankegång beträffande detta utslag. Visserligen har uti den nya väglagen vägunderhållet blifvit skildt mellan stad och land, hvilket det för resten var jemväl före denna lags tillkomst. Men det är en högst väsentlig skilnad emellan vägars underhåll och vägförbättringar i den mening, hvartill det omförmälda statsanslaget får användas. Detta framgår äfven med all tydlighet deraf, att det allmänna vägunderhållet sorterar under jordbruksdepartementet, men anslaget till vägförbättringar under civildepartementet. Det är en absurditet att påstå, det dylika vägförbättringar icke skulle gagna städerna lika mycket som landsbygden. Eller månne icke städerna äro uti lika hög grad beroende utaf den allmänna samfärdseln och lättade kommunikationer som landsbygden? Också har Skaraborgs läns landsting härutinnan aldrig gjort någon åtskilnad mellan stad och land. Åtminstone två gånger har Skaraborgs läns landsting beviljat anslag till vägförbättringar inom städernas väghållningsområde, och detta till jmförelsevis afsevärda belopp, utan att detta föranledt klander från landsbygdens representanter.

Då landstingsförordningens 2 § uttryckligen föreskrifver, att landstinget eger besluta, bland annat, jemväl beträffande »anstalter för kommunikationsväsendets befordrande», så har, enligt mitt förmenande, landstinget ingalunda öfverskridit sin befogenhet på grund af ordalydelsen uti 47 § landstingsförordningen. Då jag under åtskilliga år haft förtroendet att sitta ordförande uti det utskott, som förberedt dessa ärenden inom landstinget; då landstinget i de allra flesta fall beslutit i enlighet med hvad detta utskott föreslagit; då landstinget nu fått juridiskt orätt; men då det är af synnerlig vigt, att detta prejudikat undanrödjes, så har jag icke

tvekat att draga frågan inför Riksdagens pröfning. Det är nemligen noggsamt bekant, huru svårt det i allmänhet är att kunna genomdrifva dylika vägförbättringar, äfven om dessas nytta och behöflighet äro än så påfallande. Beröfvas nu landstingen rättigheten att bevilja understöd till dessa för landet i sin helhet så nyttiga och allmängagneliga företag, då komma dessa vägförbättringar i de allra flesta fall att upphöra eller åtminstone i högst väsentlig grad att inskränkas. Jag tillåter mig därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att förslag till ett sådant förtydligande eller tillägg uti såväl landstingsförordningen som uti väglagen måtte framläggas för Riksdagen, att derigenom *tydlig* föreskrift meddelas beträffande landstingens befogenhet att understödja väganläggningar eller vägförbättringar inom de respektive landstingsområdena utan åtskilnad mellan stad och land.

Stockholm den 20 januari 1902.

Sten Nordström.